1853. N°. 156.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG, 30 DECEMBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 29 December.

Bij Z. M. besluiten van den 26sten dezer, zijn benoemd: tot Regter in de Arrondissements-Regtbank alhier, Mr. H. P. J. Tollens, thans Kantonregter te Noordwijk; tot Kantonregter alhier, Mr. H. Gevers, thans Griffier bij het Kantongeregt; tot Griffier bij het Kantongeregt alhier, Mr. H. C. Huyser, thans Plaatsvervangend Kantonregter; en tot Plaatsvervanger van den Kantonregter, Mr. F. H. Berkhout, Advocaat alhier.

— Het getal opgenomenen in het werkhuis, in de twee laatste dagen, is geweest als volgt:

28 December 645 volwassenen, 231 kinderen, te zamen 876.
29 » 673 » 245 » » 918.

— De *Staats-Cour.* bevat het volgende: „De Provinciale commissie van geneeskundig onderzoek en toevoorzigt in Zuidholland, residerende te 's Gravenhage, acht het doelmatig ter algemeene kennis te brengen, dat zij, op den 25sten December 1853, de lijkschouwing gedaan heeft van Engeltje van der Vlies, den 23sten dier maand te Pijnacker overleden, welke vrouw, volgens opgaaf, van den jare 1818 af, geen voedsel gebruikt zoude hebben. Bij die lijkschouwing, waarvan proces-verbaal is opgemaakt, is echter gebleken, dat die opgaaf ONWAAR is, en dat genoemde Engeltje van der Vlies, tot zeer kort voor haren dood, VOEDSEL *tot zich genomen heeft.*

De Provinciale Geneeskundige Commissie voornoemd,
In derzelver naam,
's Gravenhage, 28 December 1853. G. H. WACHTER Pz., President,
W. HUYGENS Wz., Secretaris.

— De Koninklijke Akademie van Wetenschappen heeft den 24sten te Amsterdam hare gewone vergadering gehouden, waarin onder anderen de Heer Stamkart, met de Heeren F. W. Conrad en J. P. Delprat benoemd tot eene Commissie van onderzoek over de middelen waarop de met betrekking tot de vermoedelijke daling van den grond in Nederland voorgedragen maatregelen kunnen worden ten uitvoer gebragt, uitbragt het rapport van die Commissie. Vervolgens is de Heer G. J. Mulder, benoemd met de Heeren J. C. Rijk en A. H. van der Boon Mesch tot eene Commissie van onderzoek naar de oorzaken der zelfontbranding van ladingen in schepen, het 2de en 3de gedeelte van het rapport dier Commissie uitbragt. Het rapport behelst een voor den handel hoogst belangrijk overzigt der voorwerpen, welke tot de zelfontbrandbare en ligt ontvlambare kunnen gerekend worden, vooral van die, welke onder onbestemden naam (b. v. kramerijen) opgegeven, bij andere schadelijke stoffen te zamen ingepakt, aan boord van schepen worden verzonden en door wrijving of stooting tot ontbranding aanleiding geven en daardoor de noodlottigste gevolgen, het verlies van menschenlevens en goederen, na zich slepen. Onder die voorwerpen, welke bij gemis van zorgvuldige inscheping en vervoer, als zeer gevaarlijk zijn te beschouwen, mag inzonderheid de ether gerekend worden. Zij is gevaarlijker dan buskruid. Lucifers, phosphorus en alle soorten van spiritus behooren aan boord van schepen in niet te groote hoeveelheden (in kleine flesschen, met blikken doozen omgeven) ingepakt te worden. Ook droogerijen en chemikaliën zijn gevaarlijk, indien zij, zoo als dikwijls het geval is, bij elkander worden ingepakt. Voorwerpen die niet gedroogd zijn, als koffijzakken, garens, touw en pakwerk, kunnen door het broeijen van groot gevaar worden.

De Heer G. Vrolik heeft eene voordragt gehouden over eene natuurkundige beschouwing van den groei eens aardappels in het weefsel van den moederknobbel. — Ten slotte sprak de Heer Donders over den oogspiegel en de wijzigingen door hem sedert zijne vroegere mededeeling in dat werktuig gebragt; over den ophtalmoskoop door Dr. Cramer, te Groningen, uitgevonden, en de door spr. aangebragte vereenvoudigingen, ten einde het accommodatievermogen van het oog te bepalen.

De Heeren Halbertsma en Schroeder van der Kolk zijn uitgenoodigd in de volgende vergadering hunne spreekbeurt te vervullen. — De ingezonden verhandeling van den Heer de Haan: Schets eener natuurlijke verdeeling der Lepidoptera gegrond op metamorphose enz., is niet gelezen, maar zal in de verslagen worden opgenomen.

— De Algemeene Collecte te Amsterdam heeft gisteren *f* 30,598 opgebragt, benevens een aantal gouden en zilveren muntspecien; bovendien is aan het Huiszittenhuis *f* 2100 gezonden.

— Men leest in de *Utr. Cour.* het volgende: Ten opzigte van het berigt onlangs in ons blad medegedeeld over de beweging van den grond van den zoogenaamden Zandberg, tusschen Rijswijk en Ravenswaaij, ontvingen wij heden een schrijven, waarin wordt beweerd, dat het hoogst onwaarschijnlijk zijn zou, dat die beweging een vulkanischen oorsprong had. Schrijver merkt op, dat een zelfde verschijnsel ook tijdens de droogmaking van het Haarlemmermeer is waargenomen, iets wat hem aanleiding geeft tot het gevoelen, dat, daar de omstreken van het dorp Rijswijk grootendeels op zoogenaamden Derrie-grond, die door zijne weekheid zeer gemakkelijk voor verschuiving vatbaar is, rusten, deze door den minderen druk van het tegenwoordig buitengewoon lage water, en daaruit volgende lagen waterstand van de binnendijks gelegene poelen, allen steun van het water missende, eene langzame verschuiving ondergaan en daardoor aan den bovengrond eene geringe beweging mededeelen.

— Te Nijmegen zal één ingezeten dagelijks gedurende den winter, uit eigen middelen, voor 150 behoeftige huisgezinnen, warme spijs doen bereiden.

— Den 25sten dezer bereikte de Wed. van J. Mink te Zwolle haren 101sten verjaardag; zij is volkomen gezond en in het bezit van al hare zintuigen.

— 's Lands stoomschip Hekla, van Batavia gezeild, was te Plymouth binnengevallen en had ll. Vrijdag de reis voortgezet.

's GRAVENHAGE, 28 December.

Bij onderscheidene besluiten, gedagteekend van gisteren, heeft het den Koning behaagd: *a.* den Generaal der Infanterie Baron R. Fagel, behoudens zijne aanspraak op pensioen, eervol te ontslaan als 's Konings Buitengewoon Gezant en gevolmagtigd Minister bij het Hof van Frankrijk, onder dankbetuiging voor de zeer trouwe, zeer goede en langdurige diensten door hem aan den lande, aan den Koning en aan Zijn Huis bewezen, en hem voorts te benoemen tot Minister van Staat; *b.* den Heer Mr. L. A. Lightenvelt, met den laatsten dezer maand eervol te ontslaan als Minister voor de Zaken der Roomsch-Katholijke Eeredienst, onder dankbetuiging voor de gewigtige diensten door hem, in die betrekking bewezen, en hem te benoemen tot 's Konings Buitengewoon Gezant en gevolmagtigd Minister bij het Hof van Frankrijk; *c.* met den 1sten Januarij aanstaanden tot Minister voor de Zaken van de Roomsch-Katholijke Eeredienst te benoemen den Heer Mr. J. A. Mutsaers, thans Raadsheer in den Hoogen Raad.

— Bij Z. M. besluit van den 24sten dezer, zijn tot Notarissen benoemd: te Dordrecht, Mr. G. P. A. Struijk, Advocaat en Candidaat-Notaris aldaar; te Winterswijk, Mr. W. A. Roelvink, Plaatsvervangend Kantonregter en Candidaat-Notaris aldaar.

— Bij Z. M. besluit van den 26sten dezer, is op hun daartoe gedaan verzoek eervol ontslag verleend aan W. D. van Roggen, als plaatsvervangend Kantonregter te Wijchen; en aan Jhr. Mr. W. T. Gevers Deijnoot, als Regter Plaatsvervanger in de Arrondissements-Regtbank te Rotterdam.

— Z. M. heeft tot leden van de Provinciale Commissie van Geneeskundig onderzoek en toevoorzigt in Noordholland, gevestigd te Haarlem, benoemd Dr. R. G. Colonius Feith te Enkhuizen en Dr. D. Lubach te Haarlem; en zulks in de plaats van H. van der Voort, op zijn verzoek eervol ontslagen, en van Dr. J. A. van Bemmelen, overleden.

— De Minister van Finantiën heeft ter kennis gebragt van de belanghebbenden, dat bij de wet van 23 Dec. 1853, met 1 Jan. 1854 zijn aflosbaar gesteld alle obligatiën gesproten uit de, krachtens de wet van 22 Maart 1839, tot een gezamenlijk bedrag van *f* 8,000,000 gedane geldleeningen voor de kosten der bedijking en droogmaking van het Haarlemmermeer, en dat mitsdien de rente dier leeningen, in geen geval, verder dan tot den verschijndag van 1 Jan. 1854 kan worden goedgedaan. De aflossing zal, zoo in het algemeen als voor de prov. Noordholland in het bijzonder plaats hebben ten kantore van den betaalmeester te Amsterdam, tegen intrekking der obligatiën aan de keerzijde voor voldaan geteekend, en voorzien van alle daarbij behoorende coupons, waarvan de eerste verschijnt op 1 Julij 1854; terwijl ook, indien dit verlangd wordt, gelijke aflossing zal kunnen geschieden ten kantore van den betaalmeester in de hoofdplaatsen der overige provincien en van dien te Rotterdam, doch alleen voor die obligatiën van welker nommers daartoe vóór of op Donderdag den 29sten dezer maand, door de houders aan deze betaalmeesters opgave zal zijn gedaan.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 26 December.

Volgens de *Times* zijn er tusschen Lord Palmerston en zijne ambtgenooten wederzijdsche ophelderingen gegeven betrekkelijk de ontworpen wet op de verkiezing van parlementsleden, en treedt Lord Palmerston dien ten gevolge weder als Minister van Binnenlandsche Zaken in het Kabinet.

— Alhier ligt thans een schip zeilreê naar Sydney, met al den toestel en het personeel voor het oprigten eener koloniale munt aldaar.

— Er is thans vast besloten tot de vermindering der groote staande legermagt, die in Ierland gehouden wordt; de regementen infanterie die uit Ierland naar de kolonien verlegd worden, zullen meestal alleen worden vervangen door depôts of hoogstens door een detachement ruiterij. Bijkans alle regementen infanterie die thans active garnizoensdienst hier te lande doen, hebben bevel ontvangen om zich voor overzeesche dienst gereed te maken.

— De Braziliaansche regering is door de Wetgevende Kamers in hare jongste zitting gemagtigd om het tarief der in- en uitgaande regten te wijzigen. Volgens berigten uit Rio Janeiro is het ontwerp ontvangen van het nieuwe tarief, zoo als het waarschijnlijk zou worden vastgesteld; en in dit ontwerp zijn de invoerregten op de voornaamste Engelsche producten aanmerkelijk verlaagd, sommige zelfs 25 of 30 pCt. Deze verlaging is mogelijk geworden door den goeden staat der geldmiddelen van Brazilië, daar de openbare inkomsten er sedert geruimen tijd de uitgaven te boven gaan.

— In de Vereenigde Staten zullen brandewijn en alle andere sterke dranken en likeuren voortaan aan het hoogste inkomende regt van 100 pCt. onderworpen zijn.

BELGIE.

BRUSSEL, 28 December.

Met bijkans algemeene stemmen is de door de regering voorgedragen wet aangenomen, die, bij wijze van overgangsmaatregel voortvloeijende uit de wet van 8 Mei 1847, het contingent van het leger voor 1854 bepaalt op zeventig duizend man, en het contingent der ligting van dat jaar op tien duizend man.

Ook heeft de Kamer zich, met 44 tegen 19 stemmen, vereenigd met een wets-ontwerp, waarbij de hoofdsom der grondbelasting, die bij de wet van 9 Maart 1848 vastgesteld is op 15,500,000 fr. alleen voor het aanstaande jaar verhoogd wordt in evenredigheid met de toegenomen belastbare waarde der gebouwde eigendommen en gesteld wordt op 15,944,527 fr., zijnde deze vermeerdering van 444,527 fr. het gevolg van de vermeerdering der belastbare waarde die op den 31sten December 1852 een totaal van 161,594,482 fr. bedroeg of 4,503,220 meer dan bij de vaststelling der wet van 1848.

De minister zeide dat de regering slechts voor één jaar eene buitengewone bijdrage van den grondeigendom vroeg tot aanvulling van het te kort in de schatkist, hetwelk over de vroegere dienstjaren reeds zeven en twintig millioen bedroeg en nog grooter zou worden door de vermeerdering van uitgaven en de vermindering van inkomsten die de duurte der levensmiddelen aan de schatkist berokkende. De herziening van het kadaster zou, volgens den Minister, niet vóór het jaar 1868 plaats hebben.

— Een kind van een pachter in de gemeente Bazonges had in een oud meubelstuk een witte poeder gevonden, en bragt die aan zijne moeder. Deze zag het voor meel aan en deed het in de soep. Maar naauwelijks was 't gebruikt of hevige brakingen volgden. De vrouw stierf dien eigen avond, hare oudste dochter 's nachts, twee andere kinderen den volgenden dag. Alleen de oudste zoon oud 17 jaren en zijn vader hoopt men nog te redden. 't Is gebleken dat het rattenkruid was.

— Er hebben zich bij Saventhem, niet ver van deze stad wolven vertoond, waarschijnlijk uit de Ardennes; er is een drijfjagt tegen die roofdieren vereenigd.

FRANKRIJK.

PARIJS, 27 December.

Er heeft zich eene maatschappij gevormd tot aankoop van al de werken van Lamartine gedurende zijn leven en na zijn dood. De Heer Dumesnil staat aan het hoofd en het kapitaal dezer maatschappij zal uit 450,000 fr. bestaan. De maatschappij is voor 30 jaren vastgesteld.

— Ter gelegenheid, dat de Bisschop van Nivers zich in een huurrijtuig van den spoorweg naar zijn hotel begaf, is hem zijn koffer, bevattende al zijne gewijde vaten, zijne Bisschoppelijke sieraden en gewigtige papieren, ontroofd.

PORTUGAL.

LISSABON, 19 December.

Heden heeft de Regent in de zitting der Cortes den eed op de constitutie afgelegd, en daarna eene aanspraak gehouden, die hij besloot met de betuiging, dat hij hoopte na een kort tijdsbestek aan Z. M. den Koning, zijn doorluchtigen zoon, Dom Pedro V, het rijk te zullen overgeven in het volle genot van vrede, van de dierbare vrijheden, en vooruitgaande in welvaart en nijverheid.

SPANJE.

MADRID, 18 December.

In het Regeringsblad is een Koninklijk besluit afgekondigd, bepalende dat de begrooting van staats-uitgaven en inkomsten voor 1854, die aan de Cortes voorgedragen maar door deze bij de schorsing der Wetgevende Zitting nog niet aangenomen was, met den 1sten Januarij aanstaande zal worden in werking gebragt, behoudens de veranderingen die bij het onderzoek der begrooting daarin zouden kunnen worden gebragt door de Cortes, aan welke te zijner tijd door de regering rekenschap van dit besluit zal gegeven worden.

ITALIE.

ROME, 20 December.

De Paus heeft gisteren op het Vatikaan een geheim consistorie en eene allocutie gehouden, die waarschijnlijk betrekking heeft op de kerkelijke aangelegenheden der Opper-Rijnsche kerkprovincie. Men denkt vrij algemeen dat eene schikking zal worden getroffen ten aanzien van die aangelegenheden. Bij deze gelegenheid heeft de Paus één Kardinaal werkelijk en één *in petto* benoemd.

— In de zitting van de Staats-Consulta voor de financiën, heeft de Paus den 5den dezer ook eene allocutie gehouden, waarin hij lang uitweidde over de financiële crisis van den Staat, zijne onbekendheid met de staathuishoudkunde verklaarde en zeide, niet bij magte te zijn te hulp te komen in de groote verlegenheid waarin de Staat zich bevindt, maar de kennis van de leden der Consulta inriep om hulpmiddelen te beramen. Hij wierp de verantwoordelijkheid van den ongelukkigen toestand des lands van zich af, verklaarde zich voor God onschuldig en stortte zelfs tranen. Hij moet ook eenige klagten en beschuldigingen hebben uitgebragt tegen het Protestantsche Engeland en de Amerikaansche Unie, die onder bescherming hunner Regering, verderfelijke en anti-(R. K.)godsdienstige leerstellingen verspreiden.

PRUISSEN.

BERLIJN, 27 December.

Uit Keulen wordt van den 25sten geschreven: Men verneemt dat de Koning zijne goedkeuring gehecht heeft aan de verlenging van den reeds vergunden Keulen-Crefelder spoorweg tot aan de grenzen in de rigting van Nijmegen. De Keulen-Crefelder maatschappij, die naar alle waarschijnlijkheid ook de verlenging van dezen weg tot aan de grenzen zal uitvoeren, heeft, gelijk men weet, den aanleg en de exploitatie van den weg aan den Staat overgedragen, en de comités, die de vergunning voor den weg van Viersen naar Venlo vragen, nemen er insgelijks genoegen mede, dat die weg door de regering aangelegd en geëxploiteerd worde. Alvorens echter tot de uitvoering dezer ondernemingen kan worden overgegaan, is het noodig de verzekering te erlangen, dat de bedoelde maatschappijen van de Nederlandsche regering de vergunning verkrijgen zullen tot het verlengen der spoorwegen tot Nijmegen en Venlo.

TURKIJE.

KONSTANTINOPEL, 16 December.

De berigten van den 15den gedagteekend, melden dat de Divan genoegen nam met de hervatting der onderhandelingen; de vloten waren nog niet de Zwarte Zee binnengezeild, ten gevolge der zware stormen, welke in die wateren woeden en waardoor 80 koopvaardijschepen zijn opgehouden. De granen zijn 25 tot 50 piasters gerezen. Er waren vele schepen bevracht. De oorlogsverklaring van Perzië was bij de Regering ontvangen.

— Berigten van den 16den melden, dat Reschid Pacha in eene bijeenkomst met de Gezanten van de groote Mogendheden beloofd heeft alles te zullen aanwenden om den Divan, welke den 20sten dezer zou vergaderen, te bewegen, de Weener nota aan te nemen; hij geloofde echter, dat eene schikking moeijelijk tot stand zou komen ten gevolge der handelwijze van Perzië en Rusland. De Turken rustten eene expeditie tegen Sebastopol uit. De Perzen zijn in gemeenschap met de Russen getreden. De Generaal Yermoloff zal over de Perzische troepen het bevel voeren. De Turksche Gezant te Teheran en de Perzische te Konstantinopel hebben, in strijd met den raad der Fransche en Britsche Gezanten, hunne posten verlaten.

— De twee schepen die door de Engelsche en Fransche Admiraals naar Sinope waren gezonden, zijn teruggekeerd en de door hen aangebragte berigten luiden allertreurigst; te Sinope vonden zij de reede met lijken, verbrijzelde masten, planken, touwen en overblijfselen van schepen overdekt; de haven was verlaten; de huizen, welke daar nog kort geleden gestaan hadden, waren vernield en de werven verbrand; de stad was voor drie vierde verwoest. Het door de Christenen bewoonde gedeelte der stad had niets geleden; slechts één persoon is daar omgekomen, namelijk de dienstbode van den Oostenrijkschen Consul.

— Er bestond hier een plan om de bij Sinope geleden nederlaag te herstellen door eene expeditie tegen het Russische schiereiland de Krim; doch dit plan werd door den Franschen en den Engelschen Gezant dringend ontraden, die meenden dat de Turksche zeemagt zich liever tot de verdediging der eigen havens bepalen moest.

— Volgens berigten uit de Donau-Vorstendommen waren ten gevolge van de regenachtige weersgesteldheid die het koude maar drooge weder had vervangen de wegen onbruikbaar geworden; zoodat de bewegingen der troepen daardoor zeer worden belemmerd, en de voorgenomene vereeniging van het vierde corps in Klein Wallachije niet vóór nieuwjaar haar beslag zou kunnen bekomen. Ook de troepen van het derde corps, van den Generaal Osten-Sacken, worden niet voor den 20sten December in Bucharest gewacht.

— De Shah van Perzië heeft zijne hoofdstad verlaten en is aan het hoofd van 40,000 man, voorzien van 100 stukken geschut, noordwaarts opgerukt. De Engelsche troepen waren naar de grenzen van Peshawur, in Afghanistan, getrokken, om daar een fort, tot versperring der bergpas van Cobat, op te rigten. De Russische troepen zouden, op hunnen marsch naar onafhankelijk Tartarye, te Khiva zijn binnengerukt en de kleine stad Achmetzen verwoest hebben. — Uit Cairo gaan de berigten tot 15 dezer en zeggen dat de Abyssinische bergbewoners de Turksche ingezetenen uit Massova en Hendrickos verdreven hebben.

OOST-INDIE.

BATAVIA, 9 November.

Volgens de *Javasche Cour.* van deze dagteekening, was de Gouverneur-Generaal den 5den genoegzaam hersteld geweest, om van Batavia naar Buitenzorg terug te keeren, en zou hij zich waarschijnlijk eerlang weder met het dagelijksch beheer van zaken kunnen belasten.

— De zuivere opbrengst over de negen eerste maanden van 1853 is *f* 1,160,454.106½; er is minder ontvangen dan over dien tijd in 1851 *f* 742,864.72 en minder dan in 1852 *f* 523,021.95.

— Verleden Zaturdag hebben de leerlingen der gouvernements-scholen de tentoonstelling bezocht. De toevloed van inlanders en Chinezen blijft onverminderd. Verleden Zondag leverde het gebouw een fraai schouwspel op. De geheele beau-monde van Batavia was er vereenigd. Het genoegen der bezoekers werd niet weinig vergroot door de uitvoering van uitgekozene muziekstukken uit de beste opera's. Tot en met gisteren was het getal der bezoekers als volgt: Dames en Heeren 4,214, militairen 2,152, inlanders en Chinezen 10,386.

— De *Java-Bode* deelt mede, dat de op 27 October overleden Heer Georg Frederick Stiehaus, geboren te Osnabruck, deelgenoot in de te Batavia gedomicilieerde firma Pandel en Stiehaus, bij uiterste wilsbeschikking heeft vermaakt aan het Parapattan weezengesticht *f* 5000; aan de loge de Ster in het Oosten *f* 1000; aan de kinderen van twee zijner vrienden ter dezer plaatse *f* 8000 te zamen; aan twee zijner kantoorbedienden ieder *f* 3000; aan het instituut te Herwijnen *f* 5000; aan de armen in het armhuis te Osnabruck *f* 5000; en aan een vriend in Duitschland *f* 35,000.

— In het district Gendingen der afdeeling Ngawie (Madioen) ontstond voor eenigen tijd, ten gevolge van het mislukken van den rijstoogst, gebrek aan voedsel. Het gewestelijk bestuur heeft daarop eene groote hoeveelheid rijst ingekocht, om daarmede in de eerste behoeften der bevolking te voorzien, en hare tijdelijke vrijstelling van heerediensten, om een tweede gewas te kunnen aanplanten, en tegen billijke belooning, aan eene waterleiding en dam te Kedong Goedel werkzaam te zijn, hebben zoodanige goede vruchten gedragen, dat de vrees voor gebrek thans grootendeels heeft opgehouden te bestaan.

— In 1852 zijn op Java 717 tijgers gedood.

— Den 23sten October de gebroeders Nieuwland op Pedemangan, achter Pisang Batoe op de varkensjagt zijnde, zoo ontdekte een hunner jagers, Kay genaamd, eene slang, die de lengte had van circa vier vademen en de dikte van een volwassen pisang-stam. Een der jagthonden hare prooi geworden zijnde, zoo wilde de jager dat dier te hulp komen, doch werd op eens door de slang vervolgd, die hem zoo digt naderde, dat hij haar, achter een boom geposteerd, een houw met een gollokh aan den kop kon toebrengen, waarop de jager dadelijk achteruit sprong, het geweer aanlag en haar nog een kogel mede door den kop joeg. De slang, wier soort hier bekend is onder naam van Oelar Santja Manek, verroerde zich daarop niet meer en werd verder door den moedigen jager met zijnen gollokh afgemaakt.

— Gedurende September jl. is in de adsistent-residentie Benkoelen de rust ongestoord bewaard gebleven; de handel met de Moessie en Ampat Lawang nam toe, het onderling vertrouwen en de algemeene veiligheid werden meer en meer bevestigd; moord en roof, vroeger bijna aan de orde van den dag, bepaalden zich thans slechts tot zeer enkele gevallen.

— De berigten uit Palembang (Sumatra) loopen tot den 15den October. In de afdeeling Tebing Tingie ging de Adsistent-Resident voort met de regeling der zaken in de Sindang Klingie en Sindang Bliekie; de beide onwillige Passirahs waren ontslagen en nieuwe hoofden aangesteld.

Den volgeling van Radja Tiang Alam, Alie Saktie, was het gelukt met eene bende van omstreeks 150 man, onverwachts in de Semendo te verschijnen. De civile Gezaghebber in de Lematang Oeloe, was met 16 pradjoerits, en bijgestaan door 50 man troepen, naar die marga vertrokken. In de doesson Banda Agong komende, vernam men dat Alie Saktie de hoogten van de Boekiet Soemoer afdaalde; bij Moeara Doea hoorde men reeds vele schoten: daar voegde zich eenig gewapend volk bij de troepen, waarop de versnelde pas naar Penantian, hoofddoesson van Pagger Goenoeng, werd aangenomen. Van de hoogten voor de doesson afdalende, zag men dat zij van zeer nabij door een grooten hoop gewapend volk werd bestookt. De Gezaghebber daalde met de pradjoerits en de gewapende inlandsche bevolking regtstreeks door de sawas naar de doesson toe, terwijl het detachement langs de sawas den roovers den terugtogt zocht te beletten. Dit bemerkende, namen zij met overhaasting de vlugt, slechts twee vielen den troepen in handen. Later ontving men berigt dat de troep van Alie Saktie geheel uiteen was gestoven. Er is een naauwkeurig onderzoek gelast naar de personen die deze bende uitmaakten, alsmede naar de doessons van de Passumah waaruit zij afkomstig zijn.

— Zeker 15-jarig meisje Samia geheten, in de kampong Kedoeng Badak bij haren zwager en zuster inwonende, werd met dezen op een sedekah in de naburige kampong Kedoeng Halang genoodigd. Vroegtijdig begaven zij zich derwaarts, ten einde, even als zulks onder de Inlanders gebruikelijk is, gastheer en gastvrouw in het bereiden van het eten behulpzaam te zijn. Toen het feestmaal begon, ontwaarde Samia dat eene vrouw, die haar schoonmoeder geworden zou zijn, een gebak, dat Samia toevallig bereid had, wegwierp, zeggende, »dat dit door eene onbekwame hand was gemaakt."

Het meisje meende dien ten gevolge zooveel schande te hebben ondervonden, dat zij op een middel bedacht was om zich het leven te benemen. Werkelijk nam zij een gewoon, oud doch scherp geslepen tafelmes en stak zich daarmede in de keel. Weinige minuten later was zij een lijk.

STADS BERIGTEN.

Burgerlijke Stand.

Van den 23 tot en met den 28 December 1853.

BEVALLEN: C. Dorsman, geb. Snijder, Z. — W. Ouwerkerk, geb. Kriek, Z. — M. de Graaff, geb. Korenhoff, Z. — A. C. Wafelbakker, geb. Schlüter, Z. — J. C. de Koning, geb. Nieuwenhuyzen, D. — M. C. la Feber, geb. van Wijk, D. — P. J. Klikee, geb. Rijk, D. — E. M. T. Junius, geb. Bronkhuyze, Z. — J. van Wijk, geb. Verhey, Z. — M. C. Schols, Z. — H. G. Wassenburg, geb. Bekooy, D. — B. H. Baars, geb. Wingenfeld, D. — M. Brouwer, geb. Tegelaar, Z. — H. S. M. van der Lee, geb. van der Horst, D., levenl. — M. A. Keyzer, geb. Wouters, Z. — H. Boucquaert, geb. Rietbergen, D. — C. de Kok, Z. — P. de Cler, geb. van der Reek, Z. — J. Dubbeldeman, geb. Duiveman, tweel. beide D. — N. van der Schot, geb. Vendrik, D. — C. E. Kapaan, geb. Schamper, Z. — M. S. Favier, geb. Bink, D. — J. Kloek, geb. Martijn, Z. — M. Verhoog, geb. Wallaart, D. — M. de Ladhouder, geb. Uittenboogaard, Z.

GEHUWD: A. A. Bijlsma, Jm. en A. C. M. Wesselink, Jd. — P. Ederzeel, Jm. en G. Ankringa, Jd.

OVERLEDEN: G. de Meynen, Z., 2 j. — H. van der Horst, geb. van Leeuwen, 95 j. — A. Ducroix, 74 j. — M. de Mey, D., 11 m. — C. J. van Ryn, D., 3 m. — H. M. E. T. Molkenboer, D., 11 j. en 9 m. — C. J. van Dissel, geb. Bredeveld, 52 j. — J. Jonkers, geb. Weyting, 85 j. — M. P. Dernard, geb. Tasseron, 91 j. — J. E. Scholderer, Z., 7 d. — J. Ossevoord, 49 j. — M. Pillekes, geb. Lagelie, 80 j. — C. J. van Wijk, D., 13 d. — C. Goedeljee, Z., 2 j. — J. van Ark, geb. Roosing, 55 j. — E. Kruger, D., 1 j. en 9 m. — W. van Brederode, geb. Verhaar, 58 j. — J. F. Buys, geb. Boudrit, 60 j. — J. van Tol, Z., 14 d. — Joh^s. van Wijk, 24 j. — A. van Geene, 58 j. — G. Meyer, geb. Hamels, 64 j. — A. Verhorst, 66 j. — Jac^s. Dobbe, 36 j. — T. Kastelyn, 26 j. — C. Hombes, geb. van Best, 67 j. — M. Weenig, D., 16 d. — S. Chrispyn, Z., 10 m. — H. E. Keereweer, geb. van Buurik, 62 j. — C. J. Piket, geb. Heykoop, 32 j. — C. Verboog, geb. Boon, 97 j. en 9 m. — M^a. Tyken, 60 j. — A. van Embden, 81 j. — M. van den Dop, geb. Taffijn, 90 j.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN, —

Gezien Art. 23 der Verordening op de Verdeeling der Gemeenten in Wijken en Gebuurten en op het bestuur van deze, vastgesteld den 14 Mei 1853;

Brengen ter kennis van de Ingezetenen, dat tot Heeren der Gebuurten, die deze betrekking met den 1sten Januarij 1854 aanvaarden, zijn benoemd:

Geb. N°.	of van Wijk	Afdeel.	de Heer
1	1	1	Hendrik Nicolaas Bosman.
» » 2	» » 1	» 2	» Cornelis Stegerhoek.
» » 3	» » 2	» 1	» Dirk Pieter van Nouhuys.
» » 4	» » 2	» 2	» Gerardus Noest.
» » 5	» » 3	» 1	» Gerrit van der Glas.
» » 6	» » 3	» 2	» Jan Schreuder.
» » 7	» » 3	» 3	» Willem Verkouw.
» » 8	» » 3	» 4	» Dominicus Antonius Schretlen.
» » 9	» » 4	» 1	» Pieter Blaauw.
» » 10	» » 4	» 2	» Mr. Johannes Gerard La Lau.
» » 11	» » 4	» 3	» Hendrik Willem Hazenberg.
» » 12	» » 4	» 4	» Jan Willem Schaap.
» » 13	» » 4	» 5	» Anthony Turion Jr.
» » 14	» » 5	» 1	» Gerardus Hendricus Blanken.
» » 15	» » 5	» 2	» Jacob de la Beije.
» » 16	» » 5	» 3	» Johannes van Toorn.
» » 17	» » 5	» 4	» Jan de la Beije.
» » 18	» » 5	» 5	» Pieter Samwel.
» » 19	» » 6	» 1	» Bartholomeus Johannes Fornara.
» » 20	» » 6	» 2	» Matthijs Willem Wijnkoel.
» » 21	» » 6	» 3	» Johannes Cornelis van Vuuren.
» » 22	» » 6	» 4	» Hendrik Jacobus Labree.
» » 23	» » 6	» 5	» Paulus van Hartrop.
» » 24	» » 6	» 6	» Johannes Holtz.
» » 25	» » 6	» 7	» Reitze van Loo.
» » 26	» » 7	» 1	» Johannes Jacobus Quant.
» » 27	» » 7	» 2	» Willem Frederik van Hartrop.
» » 28	» » 7	» 3	» Willem Frederik Koppeschaar.
» » 29	» » 7	» 4	» Cornelis Marianus Bronkhuyze.
» » 30	» » 7	» 5	» Fredericus Pruijn.
» » 31	» » 7	» 6	» Conelis Keereweer Pz.
» » 32	» » 7	» 7	» Paulus Johannes Boudewijn Zuurdeeg.
» » 33	» » 7	» 8	» Willem Martijn.
» » 34	» » 8	» 1	» Josua de Sauvage.
» » 35	» » 8	» 2	» Pieter Coenraad Maas.
» » 36	» » 8	» 3	» Jan Platteel.
» » 37	» » 8	» 4	» Johannes Willem Filippo Jz.
» » 38	» » 8	» 5	» Eduard Johannes Roos.
» » 39 zijnde de Buitenwijk			» Lambertus Johannes Sloots.

En zal deze door plaatsing in de *Leydsche Courant* worden afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

VAN LIMBURG STIRUM.

LEYDEN, 29 December 1853.

De Secretaris V. PUTTKAMMER.

Oproeping van Vrijwilligers voor de dienst der Nationale Militie.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN, gezien hebbende Art. 30 der Wet, van den 8sten Januarij 1817, *Staatsblad* N°. 1, waarbij aan elke Gemeente de vrijheid verleend wordt, om derzelver contingent in de Nationale Militie, geheel of gedeeltelijk, in vrijwilligers te leveren, — geven bij deze aan de belanghebbenden kennis, dat het daartoe bestemde Register, gedurende de maand Jan. 1854, dagelijks (uitgenomen de Zondagen) ter Secretarie dezer Gemeente, van 's morgens ten 10 tot 's namiddag ten 3 ure, zal openliggen, en noodigen mitsdien uit alle ongehuwde manspersonen, welke op den 1sten Januarij 1854 hun 19de jaar zijn ingetreden, en hun 30ste nog niet hebben volbragt; ten ware zij reeds in dienst der Nederlandsche armee of Nationale Militie hadden gestaan, in welk geval zij ook tot den ouderdom van 35 jaren zullen worden toegelaten; de lengte hebbende van 1 el, 5 palmen en 7 duimen, voorzien van hunne geboorte-acte en bewijs van goed gedrag en inwoning ten minste van 15 maanden binnen deze Gemeente, geteekend door den Heer der Gebuurte, waarin zij woonachtig zijn, om zich tot de dienst der voornoemde Nationale Militie vrijwillig te verbinden, en

daartoe in voormeld Register te doen inschrijven. — Zullende aan hen worden uitgereikt een handgeld van **DERTIG** gulden, zoodra zij tot de dienst, door den Militie-Raad, zijn goedgekeurd,

En zal deze door aanplakking en plaatsing in de *Leydsche Courant* worden afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
LEYDEN, 29 December 1853. VAN LIMBURG STIRUM.
De Secretaris v. PUTTKAMMER.

En is hiervan afkondiging geschied waar het behoort den 29sten December 1853.
Burgemeester en Wethouders der Gemeente Leyden,
VAN LIMBURG STIRUM.
De Secretaris v. PUTTKAMMER.

KERKNIEUWS.

Uit het te voren gemaakte drietal heeft de Kerkeraad der Herv. gemeente te Zwolle, beroepen Ds. G. L. van Loon, te Edam.

SNEEK, 23 December. Uit het bestaande twaalftal van Predikanten is, door den Algemeenen Kerkeraad der Herv. gemeente alhier, heden het navolgende zestal gemaakt: DD. Begeman, te Bovenkarspel; Bruins, te Leusden; Oolgaardt, te Zwartsluis; Scheuer, te Sassenheim; Schorse, te Almelo, en Verhoeff, te Sluis. Drietal en beroeping geschieden over 14 dagen.

De Ondergeteekende biedt zich gaarne aan, om, zoo er in deze Stad mogten zijn, die zich bewogen gevoelen over den nood der bewoners van *Egmond aan Zee*, en tot leniging daarvan een gift willen afzonderen, die giften te ontvangen en over te maken.

LEYDEN, 27 December 1853. J. TICHLER.

ADVERTENTIEN.

Heden ontvingen wij de treurige tijding, dat onze geliefde Schoondochter, PAULINA ALETTA VAN HENGEL, geb. VAN DEN ENDE, den 27sten October ll. te *Batavia* overleden is.

W. A. VAN HENGEL,
LEYDEN, 28 December 1853. A. M. VAN HENGEL, geb. HUPÉ.
Algemeene Kennisgeving.

Voor de vele bewijzen van belangstelling bij gelegenheid der bevalling zijner Echtgenoot ontvangen, betuigt de Ondergeteekende zijn opregten dank.
D. CHANTEPIE DE LA SAUSSAYE.

Degenen welke iets te vorderen hebben van, verschuldigd zijn aan, of in bewaring mogten hebben, behoorende tot de Nalatenschap van Mejuffrouw CATHRINA MARIA JOSEPHA DE RIDDER, in leven *Particulierster*, te *Leyden* en aldaar den derden December achttienhonderd drieënvijftig overleden, worden verzocht daarvan voor den eersten Februarij achttienhonderd vierenvijftig **Opgave, Betaling of Kennisgeving** te doen aan de Uitvoerders van haren uitersten wil J. A. ZUUR of G. H. YSSELSTEYN, te *Leyden*.

ONVERVALSCHT BINNEN- EN BUITENL. GEDISTILLEERD EN LIKEUREN.

De Ondergeteekende heeft de eer bij deze ter algemeene kennisse te brengen, dat hij binnen zeer weinige dagen zijne Bergplaats van **onvervalscht Binnen- en Buitenlandsche Gedistilleerd en Likeuren**, welke tot de laagst mogelijke prijzen verkrijgbaar worden gesteld zoowel bij groote Partijen als per Flesch, zal openen.

Bergplaats Vrouwesteeg, Wijk VI, No. 51.
DE WIT.

☞ Uithoofde de buitengemeen lage Prijzen zal niets dan *à contant* afgeleverd worden.

J. HEEFTRICH, Breedestraat te *Leyden*, heeft op heden versche gespeende Engelsche, Texelsche en Zeeuwsche **Oesters** ontvangen, die tegen den vasten prijs te bekomen zijn; Spaansche **Kastanjes**; Malaga **Citroenen**; Engelsche **Sprot** en **Bokking**; gemarioneerde **Haring** en **Paling**; **Garnalen** in zuur; **Citroen-Punch**, **Likeuren** en **Wijn**; maakt ook gereed **Ansjovis**, **Haring-** en **Huzaren-Salade**, tot de civielste prijzen.

Echte puike **Citroen-Punch** à *f* **1.20** en *f* **1.40** de Flesch, bij **J. BUSÉ**, te *Leyden*, welke weder versch heeft aangekregen versche gespeende Engelsche, Bergsche en Texelsche **Oesters**; Bergsche **Ansjovis**; Engelsche **Bokking** en **Sprot**; Bilbaosche **Kastanjes**; Zeeuwsche **Aardakers**: puike Mallaga **Citroenen** en beste gebeukte **Leng-Stokvisch**. Brieven *franco*.

De Ondergeteekende maakt bij deze aan zijne geëerde Stadgenooten bekend, dat zijn **SLAGERIJ** in de Haarsmansteeg, Wijk IV. No. 86, met den 31sten December aanstaande zal *geopend* zijn, alwaar bij hem te bekomen is:

Best **Rundvleesch**, à 65 Cents het Ned. ℔.
» **Fijne Stukken**, » 75 » » » »
» **Kalfsvleesch**, » 80 » » » »
» **Lamsvleesch**, » 60 » » » »

Belovende eene prompte en zindelijke bediening, waardoor hij zich een ieders gunst en aanbeveling, hoopt waardig te maken.

LEYDEN, 28 December 1853. CH. I. VAN ISENBURG.

LUTKIE, CRANENBURG EN GEYER,

Botermarkt, Wijk IV. No. 6,

hebben bij deze de eer te berigten, dat hun Magazijn voor het op handen zijnde Nieuwejaar ruimschoots voorzien is van alle mogelijke soorten van: REGISTERS, GROOTBOEKEN, JOURNAALS, KANTOOR- en WINKELBOEKEN, in onderscheidene grootte en in verschillende manier van Liniëring.

Ingenaaide Folio's van 1 boek dik goed zwaar Holl. Schrijf, à 24 Cts.

Kantoor-Boeken van 2 boek dik zwaar best Holl. *propatria*, gebonden in sterken Franschen Band, à 70 Cts.

Registers met buitengewone Liniëring, worden bij bestelling aangenomen en in den kortst mogelijken tijd afgeleverd.

Verschillende soorten van **Winkel-Boeken**, van 1 en 2 boek papier, à 16, 20, 24 en 35 Cts.

Zakboekjes, ingenaaid of ingebonden in half Leder, geheel Linnen of geheel Leder, à 2, 4, 8, 10, 12, 15, 18, 20, 25, 30 en 35 Cts.

Dubbel geliniëerd **Rekening-Papier**, à 18 Cts het boek en hooger.

Gesteendrukte Rekeningen en Nota's, à 20, 30, 35, 45, 55 en 60 Cts de 100.

Wissels, Assignatiën en Quitantiën, à 12, 15, 18, 20 en 25 Cts de 100.

Enveloppes à 20 Cts de 100, bij 1000 tot veel verminderden prijs.

Visite- en Adres-Kaarten, met en zonder Vergulde Randen, à 13, 20, 25 en 35 Cts het 100.

Post- en Schrijf-Papier, à 10, 12, 15 en 18 Cts het boek en hooger, bij riem of half riem tot minderen prijs.

Een buitengewoon assortiment **Stalen Pennen**, van 12, 15, 18, 20, 25, 35, 45, 60, 70 en 80 Cts het gros.

Ouwels, Potlooden en Lak, à 35 Cts het ℔.

Wij belasten ons tevens met het ***Lithographiëren*** van **Visite- en Adres-Kaarten** op verschillende soorten van Glacé Carton; **Factuurs, Nota's en Wissels**, hetwelk alles met de meeste zorg wordt geëffectueerd.

HOUTVERKOOPING,

op den Huize ***den Tol***, te *Koudekerk*, op den 2den en 3den Januarij 1854, des voormiddags ten 9 ure, van eene groote partij extra zwaar Esschen **Hakhout** en opgaande zware Iepen, Wilgen en Populieren **Boomen**, zeer geschikt tot Werkhout.

Heden ziet bij den Boekhandelaar C. C. VAN DER HOEK, alhier het licht:

BIJZONDERE ZIENSWIJZE OVER DE AZIATISCHE CHOLERA,

Wat is hare oorzaak? hoe werkt zij?

Prijs **20** Cts.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 28 December.

			[illegible]	[illegible]	[illegible]
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$62\frac{3}{8}$	$62\frac{7}{8}$	$62\frac{5}{8}$
Dito Certificaten	» 3	»	$74\frac{7}{8}$	$75\frac{1}{4}$	$75\frac{1}{16}$
Dito dito	» 4	»	$94\frac{3}{16}$	$94\frac{3}{8}$	$94\frac{5}{16}$
Amortisatie Syndicaat	» $3\frac{1}{2}$	»	$93\frac{1}{4}$	—	—
Handelmaatschappij	» $4\frac{1}{2}$	»	—	—	—
O. I. Leening	» 4	»	$94\frac{1}{2}$	$94\frac{1}{2}$	$94\frac{1}{2}$
Dito Holl. Spoorweg	» $4\frac{1}{2}$		—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	» $4\frac{1}{2}$	»	—	—	—
Haarlemmermeer	» 5	»	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	» 3	»	—	—	—
Dito dito	» 5	»	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5	»	$107\frac{1}{2}$	$107\frac{3}{8}$	$107\frac{3}{8}$
Dito dito 1828 en 1829	» 5	»	106	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5	»	$96\frac{3}{4}$	—	—
Dito 1840	» 4	»	$89\frac{7}{8}$	$89\frac{7}{8}$	$89\frac{7}{8}$
Dito bij STIEGLITZ & Co.	» 4	»	$88\frac{3}{8}$	$88\frac{7}{8}$	$88\frac{7}{16}$
Dito dito Nieuwe	» 4	»	$88\frac{1}{4}$	—	—
Inschrijving in Assign.	» 6	»	$70\frac{3}{4}$	—	—
Certificaten van dito	» 6	»	$70\frac{1}{4}$	$70\frac{1}{2}$	$70\frac{1}{2}$
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500	ƒ	—	—	—
Dito Obligatiën	» 4	»	$82\frac{1}{2}$	$82\frac{1}{2}$	$82\frac{1}{2}$
SPANJE, Obligatiën	à 1	pCt.	$21\frac{3}{16}$	$21\frac{1}{16}$	$21\frac{3}{16}$
Dito Obligatiën	» 3	»	—	—	—
Dito Binnenl. à 4 m.	» 3	»	$41\frac{5}{16}$	$41\frac{5}{16}$	$41\frac{7}{16}$
Bewijzen Coupons			$5\frac{3}{16}$	—	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	» 5	»	—	—	—
Dito	» 4	»	—	—	—
Dito Metall.	» 5	»	$76\frac{3}{4}$	$77\frac{1}{16}$	—
Dito Nieuwe	» 5	»	$92\frac{1}{2}$	93	$92\frac{3}{4}$
Dito 1847	» $2\frac{1}{2}$	»	39	$39\frac{15}{16}$	—
BELGIE, Banc.	» $2\frac{1}{2}$	»	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» $2\frac{1}{2}$	»	51	$51\frac{1}{2}$	—
BRAZILIE, 1824 100 £	5	»	—	—	—
PORTUGAL, te Londen	» 3	»	—	—	—
Dito dito	» 4	»	—	—	—
VENEZUELA,	» $3\frac{1}{2}$	»	—	—	—
MEXICO,	» 3	»	$22\frac{1}{16}$	$22\frac{1}{4}$	—
AMERIKA, Bankactiën			$4\frac{1}{8}$	—	—

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.